

Wywiady z zakresu układu moczowego

Klinika Medycyny Transplantacyjnej,
Nefrologii i Chorób Wewnętrznych
WUM

Główne objawy

- Dyzuria
  - Częstomocz
  - Zmiany wyglądu moczu
    - krwiomocz
    - pienienie się moczu
  - Zaburzenia ilości oddawanego moczu
    - oliguria
    - anuria
    - poliuria
-
-

Główne objawy

- Nykturia
- Nietrzymanie moczu
- Ból okolicy lędźwiowej
- Kolka nerkowa
- Ból w podbrzuszu
- Obrzęki

Główne objawy

- **Dyzuria**
  - Częstomocz
  - Zmiany wyglądu moczu
    - krwiomocz
    - pienienie się moczu
  - Zaburzenia ilości oddawanego moczu
    - oliguria
    - anuria
    - poliuria
-
-

Objawy dyzuryczne

- **Bolesne** oddawanie moczu
  - Oddawanie moczu **z trudnością** (kroplami/przerywanym strumieniem)
  - Uczucie **pieczenia w cewce moczowej** (stranguria)
  - Często/ ciągle uczucie **parcia na mocz** (pollakisuria)
  - Trudności w utrzymaniu moczu
  - Może towarzyszyć **częstomocz**
-
-

Przyczyny dyzurii

- Najczęściej zakażenie układu moczowego – niepowikłane zapalenie pęcherza moczowego u kobiet
  - Choroby cewki moczowej (zapalenia)
  - Choroby gruczołu krokowego (najczęściej łagodny rozrost)
  - Choroby moczowodów, miedniczek nerkowych
  - Choroby narządów płciowych u kobiet
  - Zaburzenia psychiczne
-
-

Wywiady

- Czy pacjent odczuwa ból/pieczenie podczas oddawania moczu? Czy ma trudności z rozpoczęciem mikcji? Czy ma uczucie niepełnego oddania moczu? Czy często odczuwa parcie na mocz?
  - Pamiętajmy o chorobach przenoszonych drogą płciową!
  - Wywiad ginekologiczny u kobiet!
-
-

Główne objawy

- Dyzuria
  - Częstość mocz
  - Zmiany wyglądu moczu
    - krwiomocz
    - pienienie się moczu
  - Zaburzenia ilości oddawanego moczu
    - oliguria
    - anuria
    - poliuria
-
-

Częstomocz

- Oddawanie moczu >8 razy dziennie

Główne objawy

- Dyzuria
  - Częstomocz
  - **Zmiany wyglądu moczu**
    - krwiomocz
    - pienienie się moczu
  - Zaburzenia ilości oddawanego moczu
    - oliguria
    - anuria
    - poliuria
-
-

Zmiany wyglądu moczu

- Krwimocz – zwiększona liczba erytrocytów w moczu >3 wpw w odwirowanej próbce
    - mikroskopowy (krwinkomocz)
    - makroskopowy (krwimocz)

  - Pienienie się moczu → białkomocz
-
-

Przyczyny krwiomoczu

- **kłębuszkowe** (glomerulopatie) – każde ostre lub przewlekłe kłębuszkowe zapalenie nerek

Przyczyny krwiomoczu

- pozakłębuszkowe:

a) choroby **górnego odcinka** układu moczowego – m.in. kamica moczowa, torbiele nerek, nowotwór, odmiedniczkowe zapalenie nerek, uraz nerki

b) choroby **pęcherza moczowego** – zapalenie, rak, polip, uraz, kamień, endometriozą

c) choroby **cewki moczowej** – zapalenie, uraz, zwężenie, nowotwór, ciało obce

d) choroby **prostaty** – rak, łagodny rozrost, zapalenie

Przyczyny krwiomoczu

- intensywny wysiłek fizyczny, gorączka, stosunek płciowy, skaza krwotoczna, domieszka krwi miesięczkowej

Wywiady

- Czy pacjent zauważył zmianę barwy moczu?
Czerwony/krwisty mocz? Skrzepy krwi w moczu?
Pienienie się moczu? Ciemny mocz?

Główne objawy

- Dyzuria
  - Częstomocz
  - Zmiany wyglądu moczu
    - krwiomocz
    - pienienie się moczu
  - Zaburzenia ilości oddawanego moczu
    - oliguria
    - anuria
    - poliuria
-
-

Oliguria (skąpomocz)

- Wydalanie **<500 ml moczu na dobę** (<70 ml na 10 kg mc)
  - Przyczyny:
    - AKI (ostre uszkodzenie nerek) – przednerkowe, nerkowe, zanerkowe
    - Schyłkowa niewydolność nerek
-
-

Anuria (bezmocz)

- Wydalanie <100 ml moczu na dobę
  - Przyczyny:
    - AKI (ostre uszkodzenie nerek) – przednerkowe, nerkowe, zanerkowe
    - Schyłkowa niewydolność nerek
-
-

Poliuria (wielomocz)

- Utrzymujące się wydalanie **>2500 ml moczu na dobę**
    - upośledzenie zatrzymywania wody przez nerki
    - nadmierna podaż płynów
  - Zwykle towarzyszy polidypsja (nadmierne pragnienie)
-
-

Poliuria

- Przewlekła choroba nerek/ faza wielomoczu ostrego uszkodzenia nerek
  - Moczówka prosta centralna
  - Moczówka prosta nerkowa
  - Utrata wody przez nerki w wyniku diurezy osmotycznej – cukrzyca, diuretyki, mannitol, nefropatia zaporowa po usunięciu przeszkody odpływu
-
-

Główne objawy

- *Nykturia*
- Nietrzymanie moczu
- Ból okolicy lędźwiowej
- Kolka nerkowa
- Ból w podbrzuszu
- Obrzęki

Nykturia

- Oddawanie moczu **w nocy**, częściej niż 1-2 razy
    - przerost gruczołu krokowego
    - zakażenie układu moczowego
    - niewydolność serca
    - czasem nadmierne spożycie płynów przed snem
(Zapytać czy chory wstaje w nocy do toalety, ile razy, ale również ile pije przed snem)
-
-

Główne objawy

- Nykturia
- **Nietrzymanie moczu**
- Ból okolicy lędźwiowej
- Kolka nerkowa
- Ból w podbrzuszu
- Obrzęki

Nietrzymanie moczu

- **Przejęciowe:**
    - zaburzenia psychiczne
    - choroby układu nerwowego (napady padaczkowe)
    - zapalenie cewki moczowej i błony śluzowej
pochwy
    - wielomocz
    - leki
    - kaszel, kichanie, wysiłek fizyczny
-
-

Nietrzymanie moczu

- **Trwałe:**
  - długo utrzymujące się przejściowe nietrzymanie
  - zaburzenia mięśnia wypierającego pęcherza
  - częściowa niedrożność cewki moczowej
  - porażenie zwieracza cewki moczowej
  - u kobiet w starszym wieku – zwiotczenie przedniej ściany pochwy

Główne objawy

- Nykturia
  - Nietrzymanie moczu
  - **Ból okolicy lędźwiowej**
  - Kolka nerkowa
  - Ból w podbrzuszu
  - Obrzęki
-
-

Ból okolicy lędźwiowej

- Jednostronny? Obustronny?
  - **Ostre odmiedniczkowe zapalenie nerek**
  - **Kamica nerkowa**
  - Ropień nerki
  - Zwyrodnienie wielotorbielowate nerek – pęknięcie torbieli
  - Gruźlica nerek
  - Nowotwory nerek (gdy duże rozmiary)
-
-

Główne objawy

- Nykturia
- Nietrzymanie moczu
- Ból okolicy lędźwiowej
- **Kolka nerkowa**
- Ból w podbrzuszu
- Obrzęki

Ból o charakterze kolkowym

- W okolicy lędźwiowej, może promieniować do pachwiny, jądra, warg sromowych
- Bardzo silny, pulsujący
- Mogą mu towarzyszyć nudności i wymioty

Kamica nerkowa!

Główne objawy

- Nykturia
- Nietrzymanie moczu
- Ból okolicy lędźwiowej
- Kolka nerkowa
- **Ból w podbrzuszu**
- Obrzęki

Ból w okolicy spojenia łonowego

- Zapalenie pęcherza moczowego
- Choroby odbytu, narządów rodnych, gruczołu krokowego

Główne objawy

- Nykturia
- Nietrzymanie moczu
- Ból okolicy lędźwiowej
- Kolka nerkowa
- Ból w podbrzuszu
- **Obrzęki**

Dopytaj o....!

- Gorączkę – zakażenie układu moczowego?
Nowotwór nerki? Gruźlica układu moczowego?
  - Nadciśnienie tętnicze
  - Wywiady rodzinne
-
-

Dziękuję za uwagę!

